

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

Porezni nadzor

V. dopunjeno i izmijenjeno izdanje

MINISTARSTVO FINANCIJA
POREZNA UPRAVA

www.porezna-uprava.hr

Podaci u ovoj brošuri ažurni su na dan 22. travnja 2016. godine

Ova brošura namijenjena je podjednako poduzetnicima, državnim tijelima, djelatnicima Porezne uprave, građanima i drugima koje zanima porezni nadzor, a u istoj se na jednostavan i razumljiv način objašnjavaju prava i obveze koje proizlaze iz važećih propisa u vezi s provođenjem poreznog nadzora. U odgovorima na pitanja razrađene su osnovne zakonske odredbe o poreznom nadzoru. Šira pojašnjenja vezana za cjelokupni porezni postupak možete pronaći na Internet stranicama Ministarstva financija Porezne uprave na web adresi: www.porezna-uprava.hr.

Uredništvo: Institut za javne financije, Porezni vjesnik • Biblioteka Porezni priručnici i brošure
Zagreb, Smičklasova 21, p. p. 320 • Tel.: (01) 488 6443 redakcija, 488 6444 centrala, 481 9363
Fax: (01) 481 9365 • E-mail: porvje@ijf.hr • www.ijf.hr Računalni slog i tisak: DENONA d.o.o.,
Zagreb, Getaldićeva 1 • Naklada: 5.000 primjeraka

Sadržaj:

1. UVOD	4
2. POREZNI NADZOR	4
2.1. Sudionici u poreznom nadzoru.....	5
2.2. Načela poreznog nadzora.....	5
2.3. Predmet poreznog nadzora.....	6
2.4. Razdoblje poreznog nadzora.....	6
2.5. Zastupanje u poreznom nadzoru.....	7
2.6. Izuzeće inspektora u poreznom nadzoru.....	8
2.7. Porezna tajna u poreznom nadzoru.....	9
2.8. Dostava akata u poreznom nadzoru.....	10
2.9. Rokovi u poreznom nadzoru.....	11
2.10. Povrat u prijašnje stanje.....	12
2.11. Razgledavanje akata.....	12
3. TIJEK POREZNOG NADZORA	13
3.1. Odabir poreznih obveznika za porezni nadzor.....	13
3.2. Obavijest o poreznom nadzoru.....	13
3.3. Utvrđivanje činjenica u poreznom nadzoru.....	15
3.4. Procjena porezne osnovice u poreznom nadzoru.....	19
3.5. Zaključni razgovor u poreznom nadzoru.....	20
3.6. Porezna nagodba.....	20
4. AKTI U POREZKOM NADZORU	23
4.1. Zaključak u poreznom nadzoru.....	23
4.2. Zapisnik u poreznom nadzoru.....	24
4.3. Rješenje u poreznom nadzoru.....	24
5. PRAVNI LIJEKOVI U POREZKOM NADZORU	25
5.1. Žalba na rješenje poreznog nadzora.....	25
5.2. Obnova postupka u poreznom nadzoru.....	28
5.3. Upravni spor u predmetima poreznog nadzora.....	30
6. POREZNI PREKRŠAJI U POREZKOM NADZORU	31
6.1. Novčane kazne propisane Zakonom o Poreznoj upravi.....	31
6.2. Novčane kazne propisane OPZ-om.....	32
6.3. Novčane kazne propisane Zakonom o fiskalizaciji u prometu gotovinom.....	33
7. PROPISI	34

1. UVOD

? Koje oblike nadzora provodi Porezna uprava?

Porezna uprava provodi:

- provjeru,
- neizravni nadzor i
- porezni nadzor.

? Što je provjera?

Provjera je postupak koji provode službenici u ispostavama radi utvrđivanja određene činjenice bitne za oporezivanje.

? Što je neizravni nadzor?

Neizravni nadzor je postupak koji provode službenici u ispostavama radi utvrđivanja činjenica bitnih za oporezivanje, kontrolom prikupljenih podataka i dokumentacije dostavljene od poreznog obveznika i drugih osoba.

? Što je porezni nadzor?

Porezni nadzor je postupak koji provode ovlašteni službenici radi utvrđivanja činjenica bitnih za oporezivanje neposredno kod poreznih obveznika i drugih osoba.

2. POREZNI NADZOR

? Koji su strateški ciljevi poreznog nadzora?

- ujednačavanje postupanja na razini Porezne uprave,
- uvođenje i primjena računalnih alata za analizu rizika i objektivan odabir poreznih obveznika za nadzor,
- povećanje učinkovitosti usmjeravanjem nadzora na porezne obveznike koji su najrizičniji,
- uvođenje i primjena računalnih alata za elektronički nadzor i
- praćenje rezultata poreznog nadzora prema svim značajnim pokazateljima.

? Kako je organiziran porezni nadzor?

Organiziran je na nivou Središnjeg ureda i u područnim uredima.

? Koji su rezultati poreznog nadzora u posljednje tri godine?

- porezni nadzor prosječno je obavljalo 637 inspektora,
- pokrenuto je prosječno 3.639 prekršajnih postupaka godišnje,
- podneseno je prosječno više od 88 kaznenih prijava godišnje,
- novoutvrđeni proračunski prihodi iznose prosječno 1,4 milijarde kn godišnje,
- novoutvrđene obveze po inspektorima iznose prosječno 2,2 milijuna kuna godišnje.

2.1. Sudionici u poreznom nadzoru

? Tko su sudionici?

Sudionici su:

- ✦ Porezna uprava i
- ✦ porezni obveznici (odnosno njihovi predstavnici ili zastupnici o čijim se pravima ili obvezama rješava u poreznom nadzoru).

? Tko obavlja porezni nadzor?

Obavljaju ga:

- ✦ porezni revizori,
- ✦ porezni inspektori i
- ✦ drugi državni službenici ovlašteni za njegovu provedbu¹.

? Koje su ovlasti inspektora u poreznom nadzoru?

Inspektori su ovlašteni za:

- ✦ prikupljanje, procjenu, evidentiranje, obradu i korištenje podataka i obavijesti,
- ✦ pozivanje u službene prostorije,
- ✦ prikupljanje obavijesti od poreznih obveznika i trećih osoba,
- ✦ provjeru poslovnih knjiga i evidencija poreznog obveznika i provjeru vjerodostojnosti i istinitosti isprava,
- ✦ ulazak i pregled prostora u kojima se obavlja djelatnost,
- ✦ utvrđivanje istovjetnosti osoba,
- ✦ provjeru statusa i svojstva robe,
- ✦ davanje upozorenja i naredbi,
- ✦ privremeno oduzimanje predmeta, domaćih i stranih sredstava plaćanja, vrijednosnica i dokumentacije,
- ✦ izricanje privremene zabrane obavljanja djelatnosti i
- ✦ pregled prometnih sredstava.

? Mogu li u nadzoru sudjelovati ovlašteni službenici poreznih tijela drugih država članica EU?

- ✦ Mogu, temeljem dogovora između poreznih tijela država članica.

2.2. Načela poreznog nadzora

? Na kojim načelima se temelji?

Na osnovnim načelima:

- ✦ zakonitosti (obvezna primjena zakonskih i drugih propisa),
- ✦ materijalne istine (potpuno i točno utvrđivanje činjenica bitnih za oporezi-

¹ U daljnjem tekstu inspektori.

vanje kako onih koje idu na teret, tako i onih koje idu u korist poreznog obveznika),

- učinkovitosti i ekonomičnosti (cilj je u što kraćem vremenu i sa što manje troškova obaviti porezni nadzor) i dr.

? **Koliko može trajati?**

Od nekoliko dana pa do više mjeseci ovisno o:

- veličini poreznog obveznika,
- vrsti i broju poreza koji se nadziru,
- razdoblju oporezivanja koje je predmet poreznog nadzora,
- suradnji poreznog obveznika i sl.

2.3. Predmet poreznog nadzora

? **Što može biti predmet poreznog nadzora?**

Predmet može biti:

- provjera jedne ili više vrsta poreza u jednom ili više razdoblja oporezivanja,
- provjera činjenica koje nisu u vezi s djelatnošću kod poduzetnika fizičkih osoba,
- provjera odnosa između vlasnika društva i društva kod trgovačkih društava.

2.4. Razdoblje poreznog nadzora

? **Za koje razdoblje se može obavljati porezni nadzor?**

Za razdoblje za koje nije nastupila zastara prava na utvrđivanje porezne obveze.

? **Za koje razdoblje se ne može obavljati porezni nadzor?**

Za razdoblja koja su već bila obuhvaćena nadzorom nekog poreznog tijela po istoj vrsti poreza.

? **Kada nastupa zastara prava na utvrđivanje porezne obveze?**

Za 3 godine računajući od dana kada je počela teći.

? **Kada nastupa zastara prava na utvrđivanje doprinosa?**

Za 5 godina računajući od dana kada je počela teći.

? **Kako se prekida tijekom zastare?**

Prekida se:

- svakom službenom radnjom poreznog tijela usmjerenom na utvrđivanje ili naplatu poreza, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazni, a koja je dostavljena na znanje poreznom obvezniku, i
- svakom radnjom poreznog obveznika dostavljenom na znanje poreznom tijelu radi ostvarenja prava na povrat poreza naplaćenog bez pravne osnove ili više plaćenog poreza, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazni.

? Kojim se radnjama prekida tijek zastare u poreznom nadzoru?

Svakom radnjom poduzetom u cilju utvrđivanja porezne obveze koja je dostavljena na znanje poreznom obvezniku (npr. uručivanjem obavijesti o poreznom nadzoru, izdavanjem zaključka tijekom nadzora, pozivom na dostavu poslovnih knjiga i dr.), ali ne i radnjama Porezne uprave usmjerenim na naplatu poreznog duga (npr. opomena za naplatu i dr.).

? Može li nastupiti apsolutna zastara u tijeku poreznog nadzora?

Može.

? Što je porezno tijelo dužno poduzeti u slučaju poziva na apsolutnu zastaru od strane poreznog obveznika?

Donijeti rješenje o nastupanju zastare prava na utvrđivanje porezne obveze i obustaviti porezni nadzor za razdoblje za koje je nastupila zastara. Za razdoblje za koje nije nastupila apsolutna zastara porezni nadzor se nastavlja.

? Kada nastupa apsolutna zastara prava na utvrđivanje poreza?

Za 6 godina računajući od dana kada je zastara počela prvi put teći.

? Kada nastupa apsolutna zastara prava na utvrđivanje doprinosa?

Za 10 godina računajući od dana kada je zastara počela prvi put teći.

2.5. Zastupanje u poreznom nadzoru

? Tko može zastupati poreznog obveznika u poreznom nadzoru?

Može ga zastupati:

- ✦ punomoćnik,
- ✦ porezni savjetnik,
- ✦ zakonski zastupnik i poslovodna osoba udruženih osoba,
- ✦ zastupnik po službenoj dužnosti.

? Tko je punomoćnik?

Osoba koja zastupa poreznog obveznika u okviru dobivene pisane punomoći i u njegovo ime može poduzimati radnje u poreznom nadzoru (npr. odvjetnik ili druga osoba koju ovlasti porezni obveznik).

? Tko je porezni savjetnik?

Osoba koja obavlja poslove stručnog savjetovanja poreznog obveznika. Porezni savjetnik ne mora imati punomoć osim u slučaju kada zastupa poreznog obveznika.

? Tko može biti zakonski zastupnik?

Osoba koja je prema zakonu ovlaštena za zastupanje (npr. u trgovačkom društvu direktor, predsjednik ili član uprave upisan u Trgovački registar i sl.).

? Tko može biti zastupnik po službenoj dužnosti?

Porezni savjetnik, odvjetnik ili druga osoba koja ima potrebno stručno znanje za obavljanje zastupanja.

? Kada se postavlja zastupnik po službenoj dužnosti?

Postavlja se:

- kada je nepoznato sjedište, prebivalište ili uobičajeno boravište poreznog obveznika,
- kada je nepoznat vlasnik imovine,
- kada fizička osoba nije poslovno sposobna i nema zakonskog zastupnika.

? Može li porezni obveznik imati pomagača u poreznom nadzoru?

Može, stručnu osobu koja nastupa uz njegovu nazočnost i pomaže mu savjetima. Izjave pomagača smatraju se izjavama poreznog obveznika samo ako porezni obveznik danim izjavama odmah ne protuslovi.

? Je li pomagač ovlašten za zastupanje?

Ne, osim u slučaju kada ima pisanu punomoć i za zastupanje.

2.6. Izuzeće inspektora u poreznom nadzoru

? Može li porezni obveznik zatražiti izuzeće inspektora u poreznom nadzoru?

Može.

? U kojim slučajevima porezni obveznik može zatražiti izuzeće inspektora?

Može ga zatražiti:

- ako je inspektor sudionik postupka (porezni obveznik ili porezni jamac),
- ako je inspektor srodnik sa sudionikom postupka,
- ako je inspektor zakonski zastupnik, opunomoćenik ili pomagač sudionika postupka,
- ako je inspektor u poslovnom odnosu sa sudionikom postupka,
- ako postoji vjerojatnost da će inspektor službenim radnjama steći neposrednu korist ili pretrpjeti štetu,
- ako je inspektor u prvostupanjskom postupku sudjelovao u vođenju postupka ili u donošenju poreznog rješenja.

? Tko su srodnici?

Srodnici su:

- srodnik po krvi u prvoj liniji,
- srodnik u pobočnoj liniji do trećeg stupnja zaključno,
- bračni drug,
- skrbnik, štitićenik, posvojitelj, posvojenik i hranitelj.

? Tko odlučuje o izuzeću inspektora?

Čelnik organizacijske jedinice Porezne uprave koja obavlja porezni nadzor, zaključkom.

? Može li se uložiti žalba na zaključak o izuzeću?

Ne. Može se pobijati žalbom protiv rješenja o poreznom nadzoru.

? Što je inspektor dužan učiniti kad je podnesen zahtjev za njegovo izuzeće?

Prekinuti sve radnje u poreznom nadzoru do donošenja zaključka o izuzeću.

2.7. Porezna tajna u poreznom nadzoru

? Što obuhvaća porezna tajna?

Podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom nadzoru, te sve druge podatke vezane s poreznim nadzorom.

? Što ne obuhvaća porezna tajna?

Ne obuhvaća podatke o:

- ✦ datumu upisa u sustav poreza na dodanu vrijednost,
- ✦ datumu ispisa iz sustava poreza na dodanu vrijednost,
- ✦ poreznim obveznicima koji su sudjelovali u kružnim prijeverama poreza na dodanu vrijednost.

? Na koga se odnosi obveza čuvanja porezne tajne u poreznom nadzoru?

Odnosi se:

- ✦ na inspektore,
- ✦ vještake i druge osobe koje su uključene u porezni nadzor.

? Kada je povrijeđena obveza čuvanja porezne tajne?

Kada se činjenice i podaci utvrđeni u poreznom nadzoru neovlašteno koriste ili objave.

? Kada nije povrijeđena obveza čuvanja porezne tajne?

Obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena:

- ✦ ako se omogući uvid u podatke o poreznom obvezniku poreznom jamcu,
- ✦ ako se članove društva osoba upozna s činjenicama bitnima za oporezivanje društva,
- ✦ ako se iznose podaci tijekom poreznog, prekršajnog ili sudskog postupka,
- ✦ ako se iznose podaci uz pismeni pristanak osobe na koju se ti podaci odnose,
- ✦ ako se iznose podaci za potrebe naplate poreznog duga,
- ✦ ako se podaci daju na zahtjev drugog tijela javne vlasti koje rješava o zahtjevu stranke, a koje bi inače stranka trebala sama pribaviti,
- ✦ ako ustrojstvene jedinice Ministarstva financija međusobno dostavljaju podatke,

- ako se podaci daju temeljem Ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koji su u primjeni u Republici Hrvatskoj,
- ako se podaci daju u skladu s postupkom propisanim Općim poreznim zakonom za pružanje i dobivanje pravne pomoći,
- ako se podaci daju ovlaštenim tijelima EU ili ovlaštenim tijelima država članica EU u skladu s postupkom propisanim Općim poreznim zakonom,
- kada se podaci za koje je saznalo tijekom vođenja poreznog nadzora dostavljaju drugom tijelu javne vlasti ako postoji sumnja u kazneno djelo i/ili kršenje zakona iz nadležnosti drugog tijela javne vlasti,
- kada Ministarstvo financija – Porezna uprava, bez pristanka poreznog obveznika na svojim stranicama objavi popis dospjelih i neplaćenih dugova poreznih obveznika ako je iznos duga veći od 100.000,00 kn za fizičke osobe koje obavljaju djelatnost, veći od 300.000,00 kn za pravne osobe i veći od 15.000,00 kn za sve ostale porezne obveznike,
- obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena kada Ministarstvo financija – Porezna uprava bez pristanka poreznog obveznika objavljuje u sredstvima javnog priopćavanja i na svojim internetskim stranicama podatke potrebne radi ispravljanja netočnih ili nepotpunih informacija u slučaju ako je netočne ili nepotpune informacije porezni obveznik izravno ili neizravno dostavio sredstvima javnog priopćavanja.

2.8. Dostava akata u poreznom nadzoru

? Kako se dostavljaju akti u poreznom nadzoru?

Dostavljaju se prema mjestu dostave osobno poreznom obvezniku ili samo punomoćniku ako je imenovan.

? Što se smatra mjestom dostave?

Mjestom dostave smatra se:

- prebivalište ili uobičajeno boravište sudionika,
- sjedište sudionika koji je pravna osoba,
- radno mjesto sudionika.

? Što ako porezni obveznik promijeni sjedište odnosno prebivalište ili uobičajeno boravište?

Dužan je u roku od 30 dana nadležnoj ispostavi prijaviti promjenu sjedišta odnosno prebivališta ili uobičajenog boravišta.

? Što ako se porezni obveznik ne zatekne na mjestu dostave?

Ostavlja se potpisana pismena obavijest o vremenu pokušane osobne dostave i o vremenu sljedeće osobne dostave, koja se ne može izvršiti prije proteka roka od 24 sata od prvog pokušaja.

? Kada se porezni akt vraća pošiljatelju?

Porezni akt se vraća:

- ✦ ako nakon drugog pokušaja dostava ne bude izvršena ili
- ✦ ako sudionik odbije primiti porezni akt.

? Što ako porezni obveznik odbije primiti porezni akt?

Ostavlja se pisana obavijest poreznom obvezniku u kojoj se naznačuje datum i vrijeme pokušane dostave, mjesto gdje se porezni akt može preuzeti i pravne posljedice nepreuzimanja. Dostava se smatra izvršenom u roku od petnaest dana od dana kada je obavijest ostavljena na mjestu dostave.

? Kako se vrši osobna dostava u inozemstvo?

Vrši se:

- ✦ posredstvom nadležnog poreznog tijela u inozemstvu,
- ✦ slanjem preporučene pošiljke s povratnicom, ili
- ✦ posredstvom diplomatskog ili konzularnog predstavništva Republike Hrvatske u inozemstvu.

? Čime se potvrđuje osobna dostava?

Dostavnicom koju potpisuje porezni obveznik ili osoba ovlaštena za primanje poreznog akta i dostavljač, s naznakom datuma prijema.

? Kako se potvrđuje osobna dostava ako je porezni obveznik odbio primiti porezni akt?

Dostavnicom koja treba sadržavati datum ostavljanja potpisane obavijesti poreznom obvezniku i datum vraćanja akta pošiljatelju.

2.9. Rokovi u poreznom nadzoru

? Što je rok u poreznom nadzoru?

Vremensko razdoblje određeno za poduzimanje pojedinih radnji u poreznom nadzoru.

? Kakvi rokovi mogu biti?

Mogu biti:

- ✦ zakonski rokovi,
- ✦ rokovi koji se određuju u okviru zakonskih rokova i
- ✦ rokovi koje određuje inspektor po slobodnoj ocjeni.

? Što su zakonski rokovi?

Rokovi određeni zakonom koji se ne mogu produljivati, a protekom zakonskog roka za određenu radnju ona se naknadno ne može poduzimati.

? Tko snosi posljedice propuštanja roka?

Porezni obveznik.

? Tko određuje rokove u okviru zakonskih rokova?

Inspektor koji vodi postupak (npr. zakonski rok za prigovor na zapisnik je od 5 do 20 dana i ako je inspektor odredio rok kraći od 20 dana može ga, na zahtjev poreznog obveznika, produljiti, ali samo do krajnjeg roka od 20 dana).

? Tko određuje rokove po slobodnoj ocjeni?

Inspektor vodeći računa o vremenu potrebnom da se naložena radnja obavi (npr. rokovi za ažuriranje poslovnih knjiga, popis imovine i sl.)

? Mogu li se rokovi po slobodnoj ocjeni produljiti?

Mogu, jednom, na opravdani zahtjev poreznog obveznika, ali najdulje u trajanju koliko je trajao prethodno odobreni rok.

? Što je temelj za produljenje roka?

Pisani zahtjev poreznog obveznika podnesen prije isteka ranije određenog roka.

? Kojim aktom se odlučuje o zahtjevu?

Zaključkom, protiv kojega nije dopuštena žalba.

2.10. Povrat u prijašnje stanje

? Na čiji zahtjev se dopušta povrat u prijašnje stanje?

Na zahtjev poreznog obveznika koji je iz opravdanih razloga propustio u roku obaviti neku radnju u poreznom nadzoru zbog čega trpi posljedicu.

? U kojem roku se podnosi zahtjev za povrat u prijašnje stanje?

U roku 8 dana od dana kada je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje, odnosno od dana kada je doznao za uzrok.

? Kojim aktom se rješava zahtjev?

Rješenjem.

2.11. Razgledavanje akata

? Imaju li porezni obveznici pravo na razgledavanje akata u poreznom nadzoru?

Imaju.

? Što se podrazumijeva pod pravom razgledavanja akata u poreznom nadzoru?

Pregled, prijepis ili fotokopiranje pojedinih akata o vlastitom trošku.

? Koji se akti u poreznom nadzoru ne mogu razgledavati?

Ne mogu se razgledavati:

- povjerljivi akti,
- nacrti rješenja ako bi se time osujetiti svrha postupka ili ako se to protivi javnom interesu ili opravdanom interesu jedne stranke ili trećih osoba.

? Kome se podnosi zahtjev za razgledavanje akata u poreznom nadzoru?

Nadležnom područnom uredu koji je obavio porezni nadzor.

? Tko odobrava razgledavanje akata u poreznom nadzoru?

Inspektor koji je vodio postupak ili rukovoditelj ustrojstvene jedinice u kojoj se spis nalazi.

? Kako se odbija zahtjev za razgledavanje akata u poreznom nadzoru?

Rješenjem.

3. TIJEK POREZNOG NADZORA

3.1. Odabir poreznih obveznika za porezni nadzor

? Kako se obavlja odabir poreznih obveznika?

Odabir se obavlja:

- na temelju procjene rizika koja je podloga za godišnje planiranje,
- prema zahtjevima po kojima je Porezna uprava dužna postupiti (npr. zahtjevi Državnog odvjetništva).

3.2. Obavijest o poreznom nadzoru

? Kada započinje porezni nadzor?

Dostavom obavijesti o poreznom nadzoru.

? Mora li se uvijek dostaviti obavijest prije početka nadzora?

Ne, kada bi se time ugrozila svrha poreznog nadzora (npr. kada nadzor započinje kontrolom izdavanja računa, popisom zaliha i sl.). Po prestanku okolnosti koji ugrožavaju svrhu poreznog nadzora inspektor će dostaviti obavijest o poreznom nadzoru.

? Što sadrži obavijest?

Obavijest sadrži:

- naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta,
- ime odnosno naziv poreznog obveznika kome se upućuje,

- predmet poreznog nadzora ili druge radnje koje će se provesti u poreznom nadzoru,
- razdoblje koje je predmet poreznog nadzora,
- datum početka poreznog nadzora,
- obvezu sudjelovanja poreznog obveznika u postupku i pravne posljedice zbog ometanja ili odbijanja poreznog nadzora,
- potpis ovlaštene osobe.

? Može li se proširiti nadzor na predmet i razdoblje oporezivanja koje nije navedeno u obavijesti?

Može, ako se u postupku nadzora utvrde nepravilnosti i nezakonitosti koje upućuju na potrebu njegova proširenja. O proširenju nadzora donosi se zaključak.

? Kako se predstavlja inspektor?

Predočenjem službene iskaznice i značke.

? Gdje se obavlja porezni nadzor?

U pravilu u sjedištu poreznog obveznika.

? Može li se porezni nadzor obavljati u službenim prostorijama Porezne uprave?

Može, ako porezni obveznik ne raspolaže poslovnim prostorom pogodnim za obavljanje poreznog nadzora.

? Ima li inspektor pravo pregledati poslovne prostorije?

Ima, u nazočnosti poreznog obveznika, njegova punomoćnika ili zastupnika.

? U kojem se vremenu obavlja porezni nadzor?

Obavlja se:

- tijekom uobičajenoga radnog vremena,
- izvan uobičajenog radnog vremena uz suglasnost poreznog obveznika,
- izvan uobičajenog radnog vremena ako to bezuvjetno nalaže svrha poreznog nadzora.

? Što se poduzima ako se započeta radnja u poreznom nadzoru ne može završiti tijekom radnog vremena?

Ako to bezuvjetno nalaže svrha nadzora zaključkom će se izvršiti privremeno pečaćenje poslovnog ili skladišnog prostora.

? Može li se izjaviti žalba na zaključak o privremenom pečaćenju poslovnog ili skladišnog prostora?

Ne može, ali se može pobijati žalbom na rješenje.

? Koliko traje mjera privremenog pečaćenja poslovnog ili skladišnog prostora?

Najdulje do početka radnog vremena poreznog obveznika prvoga idućeg radnog dana.

3.3. Utvrđivanje činjenica u poreznom nadzoru

? Koje se činjenice utvrđuju u poreznom nadzoru?

Sve bitne činjenice koje mogu konačno povećati ili smanjiti poreznu obvezu.

? Na koji način porezni obveznik dokazuje činjenice?

Porezni obveznik:

- daje obavijesti,
- predočava evidencije,
- poslovne knjige,
- poslovnu dokumentaciju i
- druge isprave.

? Može li porezni obveznik imenovati osobu koja će to raditi u njegovo ime?

Može, ali je o tome dužan obavijestiti nadležnu organizacijsku jedinicu Porezne uprave koja obavlja porezni nadzor najkasnije do datuma njegova početka.

? Može li inspektor zatražiti podatke od zaposlenika i trećih osoba?

Može, i to bez posebno pisanog zahtjeva.

? Tko može uskratiti davanje obavijesti u poreznom nadzoru?

Obavijest mogu uskratiti:

- bračni drug, srodnici u ravnoj liniji, srodnici u pobočnoj liniji do trećeg stupnja, te srodnici po tazbini do drugog stupnja, kao i posvojenik i posvojitelj poreznog obveznika,
- duhovnici,
- odvjetnici, javni bilježnici, porezni savjetnici, revizori, zdravstveni djelatnici te njihovi pomoćnici o onome što im je povjereno ili što su doznali u tom svojstvu osim ako su razriješeni obveze čuvanja tajne,
- osobe koje profesionalno sudjeluju ili su sudjelovale u izradi tiskovina ili radijskih i televizijskih emisija, te njihovi pomoćnici.

? Može li osoba koja čuva poslovnu dokumentaciju i knjige poreznog obveznika uskratiti njihovo predočavanje?

Ne može, ako ih je porezni obveznik dužan predočiti.

? Mora li inspektor poučiti poreznog obveznika o pravu na uskratu obavijesti?

Mora.

? Mogu li se zatražiti podaci i isprave od poreznog obveznika u svrhu oporezivanja drugog poreznog obveznika?

Mogu.

? Tko snosi teret dokaza u poreznom nadzoru?

Teret dokaza snosi:

- porezno tijelo za činjenice koje utemeljuju porez,
- porezni obveznik za činjenice koje smanjuju ili ukidaju porez.

? Koja dokazna sredstva se koriste za utvrđivanje činjenica bitnih za oporezivanje?

Sva pogodna sredstva, a naročito:

- poslovne knjige,
- obavijesti poreznog obveznika i drugih osoba,
- vještaci (za utvrđivanje i ocjenu činjenica za koje je potrebno posebno stručno znanje),
- isprave i spisi,
- očevid (obavlja se kad je potrebno neposredno opažanje službene osobe, a porezni obveznik ima pravo biti nazočan).

? Koji je značaj poslovnih knjiga u poreznom nadzoru?

One su temelj za utvrđivanje činjenica bitnih za oporezivanje.

? Temeljem kojih propisa se vode poslovne knjige?

Temeljem propisa kojima se uređuje pojedina vrsta poreza.

? Koje poslovne knjige propisuje Zakon o porezu na dohodak?

Propisuje:

- Knjigu primitaka i izdataka (obrazac KPI),
- Popis dugotrajne imovine (obrazac DI),
- Knjiga prometa² (obrazac KP),
- Evidencija o tražbinama i obvezama³ (obrazac TO),

? Koje poslovne knjige propisuje Zakon o računovodstvu?

Propisuje:

- Dnevnik,
- Glavnu knjigu i
- Pomoćne knjige.

? Tko je dužan voditi poslovne knjige prema Zakonu o računovodstvu?

Svi obveznici poreza na dobit.

² Porezni obveznici nisu dužni voditi Knjigu prometa ako podatke o gotovinskom prometu osiguravaju u Knjizi primitaka i izdataka.

³ Vode samo porezni obveznici koji knjige ulaznih i izlaznih računa vode prema plaćenim odnosno naplaćenim računima.

? Koje poslovne knjige i evidencije propisuje Zakon o porezu na dodanu vrijednost⁴?

Propisuje:

- Knjigu izdanih (izlaznih) računa (Obrazac I-RA) i
- Knjigu primljenih (ulaznih) računa (Obrazac U-RA),
- Evidenciju o nabavljenim dobrima u posebnom postupku oporezivanja marže (Obrazac PDV-MU),
- Evidenciju o prodanim dobrima na koja se primjenjuje posebni postupak oporezivanja marže (Obrazac PDV-MI),
- Posebne evidencije radi osiguravanja podataka o stjecanjima dobara iz drugih država članica, o primljenim i obavljenim uslugama u druge države članice kao i u treće zemlje, o primljenim isporukama na koje se primjenjuje prijenos porezne obveze u tuzemstvu te o PDV-u plaćenom pri uvozu,
- knjigovodstvene evidencije o iznosu godišnjeg prometa posebno za svaku pojedinu državu članicu odredišta,
- i sve druge evidencije propisane Zakonom o PDV-u.

? Na koji način se mora voditi knjigovodstvo?

U skladu s propisima, na način da stručna treća osoba može u primjerenom roku steći pregled nad poslovanjem poduzetnika.

? Na koji način se moraju provoditi knjiženja?

Potpuno, točno, pravodobno i uredno. Primitke i izdatke blagajne (gotovinski promet) treba bilježiti slijedom njihova nastanka svakodnevno.

? Što je temelj za knjiženje?

Uredna i vjerodostojna knjigovodstvena isprava.

? Kada je knjigovodstvena isprava uredna?

Kad se iz nje nedvosmisleno može utvrditi:

- mjesto i vrijeme njezina sastavljanja,
- njezin materijalni sadržaj (narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene).

? Što je vjerodostojna knjigovodstvena isprava?

Isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

? Na koji način se obavljaju izmjene provedenih knjiženja?

Na način da se može utvrditi izvorni sadržaj i jesu li izmjene provedene odmah ili naknadno.

⁴ Ako se propisane evidencije osiguravaju u knjigovodstvu propisane knjige se ne moraju voditi.

? Kada su poslovne knjige vođene pravodobno?

Kada se njima osiguravaju podaci bitni za pravodobno utvrđivanje i prijavljivanje te plaćanje poreznih obveza.

? Gdje se čuvaju poslovne knjige s pripadajućom dokumentacijom?

Čuvaju se:

- u poslovnim prostorijama ili, ako nema poslovnih prostorija, u stanu poreznog obveznika, ili
- kod punomoćnika ili
- kod osobe koja za poreznog obveznika vodi poslovne knjige.

? Koliko se dugo čuvaju evidencije i poslovne knjige?

Deset godina od početka tijeka zastare, a preko toga roka u skladu s posebnim propisima.

? Što je dužnost poreznih obveznika koji vode podatke u elektroničkom obliku?

Dužni su:

- omogućiti pristup i nadzor podataka elektronički vođenih poslovnih knjiga, evidencija i izvješća,
- osigurati čitljivost podataka i
- staviti na raspolaganje dokumentaciju o elektroničkom sustavu korištenom za vođenje poslovnih knjiga, evidencija i izvješća.

? Što je elektronički nadzor (e-nadzor)?

Pod e-nadzorom podrazumijeva se:

- provjera računovodstvenih transakcija i njihovih izvora obrađenih u elektroničkom okruženju primjenom računalnih alata,
- provjera računalnog programa (softvera) i ispravnosti njegova korištenja.

? Kako se mogu preuzeti podaci u e-obliku za potrebe e-nadzora?

Preuzimaju se:

- putem elektroničkih medija,
- korištenjem modernih telekomunikacijskih usluga,
- izravnim spajanjem Porezne uprave na sustav poreznog obveznika ili
- neizravnim spajanjem Porezne uprave na sustav poreznog obveznika.

? U kojem standardu se dostavljaju podaci za e-nadzor?

Dostavljaju se prema Uputi o dostavi podataka u elektroničkom obliku objavljenoj na stranici www.porezna-uprava.hr/bi/Stranice/DostavaStandardaE-Oblik.aspx

? Može li porezni obveznik koji podatke vodi u elektroničkom obliku iste dostaviti u papirnom?

Ne može.

? Što je usporedni porezni nadzor?

Usklađeni nadzor činjenica bitnih za oporezivanje kod poreznih obveznika koji organiziraju dvije ili više država članica EU koji imaju zajednički ili dopunjujući interes.

? Kada se provodi usporedni porezni nadzor?

U slučajevima kada se usporedni porezni nadzor smatra učinkovitijim od provođenja nadzora jedne države.

? Koji su ciljevi provođenja usporednih poreznih nadzora?

Ciljevi su:

- ↗ razmjena informacija bitnih za oporezivanje,
- ↗ borba protiv evazije i poreznih utaja,
- ↗ povećanje prihoda državnog proračuna,
- ↗ očuvanje financijskih interesa država članica EU.

? Na temelju čega se provodi usporedni porezni nadzor?

Na osnovu dogovora između nadležnih tijela dvije ili više država članica.

? Kako se provodi usporedni porezni nadzor?

Provodi ga svaka sudjelujuća država prema svom nacionalnom zakonodavstvu.

? Što može biti predmet usporednog poreznog nadzora?

Izravni i neizravni porezi.

3.4. Procjena porezne osnovice u poreznom nadzoru

? Kada se u poreznom nadzoru procjenjuje porezna osnovica?

Procjena se obavlja:

- ↗ ako porezni obveznik ne može predložiti knjige ili evidencije koje je dužan voditi prema poreznim propisima,
- ↗ ako ne izdaje propisane račune ili ne vodi poslovne knjige točno, uredno i pravodobno,
- ↗ ako podatke za oporezivanje ne može dokazati vjerodostojnom dokumentacijom,
- ↗ ako odbije sudjelovati u poreznom nadzoru ili onemogućava njegovu provedbu.

? Što je temelj za procjenu?

Procjena se temelji na:

- ↗ raspoloživoj poslovnoj dokumentaciji, ako ona postoji, a nije proknjižena,
- ↗ raspoloživoj poslovnoj dokumentaciji o poslovanju u određenom razdoblju kraćem od razdoblja oporezivanja (dnevnom, tjednim ili mjesečnim primicima),

- podacima i činjenicama o ostvarenim primicima (dnevним, tjednim ili mjesečnim) utvrđenim očevidom ili poreznim nadzorom,
- usporedbi iskazanih primitaka s primicima drugih poreznih obveznika koji obavljaju istu djelatnost na istoj ili sličnoj lokaciji ili usporedbe s prosječnim primitkom više poreznih obveznika iste djelatnosti na istoj ili sličnoj lokaciji,
- instaliranom kapacitetu (mogućih isporuka dobara i usluga) utvrđenim očevidom ili poreznim nadzorom,
- ostalim statističkim podacima kojima raspolaže Porezna uprava.

? Kako se može procijeniti porezna osnovica fizičkih osoba?

Kao razlika između izdataka poreznog obveznika za privatne potrebe i/ili stečene privatne imovine i prijavljenog dohotka, odnosno dobiti, ako se za tu razliku ne može dokazati da je oporezivana.

? Može li porezni obveznik utjecati na izbor mjerila za procjenu?

Ne može.

? Na koji način se procjenjuje vrijednost gospodarstvenog dobra?

Prema tržišnoj cijeni.

? Što se smatra tržišnom cijenom?

Cijena koja bi se mogla postići u uobičajenom poslovnom prometu pri čemu se neuobičajeni popusti u poslovanju ili osobni popusti ne uzimaju u obzir.

3.5. Zaključni razgovor u poreznom nadzoru

? Kada i kako se obavlja zaključni razgovor?

Prije sastavljanja zapisnika:

- raspravljaju se sporne činjenice,
- pravne ocjene,
- zaključci i njihovi učinci na utvrđivanje porezne obveze.

? Kada se zaključni razgovor ne obavlja?

Ne obavlja se:

- ako tijekom poreznog nadzora nisu utvrđene nepravilnosti ili
- ako porezni obveznik razgovor izbjegava.

3.6. Porezna nagodba

? Što može biti predmet porezne nagodbe?

Predmet porezne nagodbe može biti:

- novoutvrđena obveza u postupku poreznog nadzora u kojima je porezna osnovica utvrđena procjenom,

- ✦ rok plaćanja novoutvrđenih obveza,
- ✦ smanjenje obveze po osnovi utvrđene zatezne kamate ovisno od roka plaćanja,
- ✦ odricanje poreznog tijela od prekršajnog progona.

? Što se smatra novoutvrđenom obvezom u poreznom nadzoru?

Novoutvrđena obveza je:

- ✦ novoutvrđena porezna obveza i
- ✦ zatezna kamata za razdoblje od dana nastanka poreznih obveza do dana zaključenja porezne nagodbe.

? Kada se ne može sklopiti porezna nagodba?

Poreznu nagodbu se ne može sklopiti:

- ✦ kada je u tijeku poreznog nadzora utvrđeno postojanje sumnje o počinjenju kaznenog djela,
- ✦ kada bi porezna nagodba bila protivna propisima, javnom interesu ili pravima trećih osoba,
- ✦ za obveze po izdanim poreznim rješenjima po kojima je izvršena uplata,
- ✦ za novoutvrđene obveze poreza na dohodak, prireza poreza na dohodak i doprinosa za obvezna osiguranja,
- ✦ za obveze po osnovu utvrđenih zateznih kamata koje proizlaze iz obveze uplate doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje.

? Koje uvjete treba ispuniti porezni obveznik za sklapanje porezne nagodbe?

Treba ispuniti slijedeće uvjete:

- ✦ prihvaćanje novoutvrđene obveze u postupku poreznog nadzora,
- ✦ odricanje od prava na korištenje pravnih lijekova.

? Kada se sklapa porezna nagodba?

Prije uručenja zapisnika o poreznom nadzoru.

? Koje su pogodnosti sklapanja porezne nagodbe za poreznog obveznika?

Pogodnosti su:

- ✦ smanjenje obveze po osnovi utvrđene zatezne kamate,
- ✦ odricanje poreznog tijela od prekršajnog progona.

? Za koliko se može smanjiti novoutvrđena porezna obveza sklapanjem porezne nagodbe?

Ako je novoutvrđena porezna obveza utvrđena procjenom ista se može smanjiti za 5%.

? Za koliko se može smanjiti zatezna kamata sklapanjem porezne nagodbe?

Može se smanjiti:

- 10% do 100% ovisno od iznosa uplaćenih novoutvrđenih poreznih obveza na dan sklapanja nagodbe,
- 50% ako se novoutvrđena porezna obveza plati u roku od 90 dana.

? Tko podnosi prijedlog za sklapanje porezne nagodbe?

Prijedlog podnosi:

- porezni obveznik,
- opunomoćenik,
- porezni savjetnik.

? Kada se podnosi prijedlog za sklapanje porezne nagodbe?

Na zaključnom razgovoru ili najkasnije u roku od 8 dana od datuma održanog zaključnog razgovora.

? Kome se podnosi prijedlog za sklapanje porezne nagodbe?

Nadležnom područnom uredu koji je obavio porezni nadzor i to u pisanom obliku.

? Što treba sadržavati prijedlog za sklapanje porezne nagodbe?

Prijedlog treba sadržavati:

- ime i prezime, naziv, adresu i OIB poreznog obveznika,
- izjavu o prihvaćanju novoutvrđenih obveza u postupku poreznog nadzora,
- rok plaćanja novoutvrđenih poreznih obveza,
- izjavu o odricanju prava na korištenje redovnih i izvanrednih pravnih lijekova po predmetu nadzora.

? Koja je pravna snaga porezne nagodbe?

Porezna nagodba ima snagu izvršnog rješenja donesenog u postupku poreznog nadzora.

? Koje su posljedice neispunjavanja obveza iz porezne nagodbe?

Posljedice neispunjavanja su:

- nagodba postaje ovršna isprava,
- novoutvrđene obveze u postupku nadzora naplaćuju se u cijelosti,
- za nepravilnosti utvrđene u postupku poreznog nadzora podnosi se optužni prijedlog.

4. AKTI U POREZnom NADZORU

4.1. Zaključak u poreznom nadzoru

? Što je zaključak?

Porezni akt kojim se odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama.

? Kada se u poreznom nadzoru donosi zaključak?

Zaključak se donosi:

- u pitanjima koja se tiču postupka (npr. postavljanje zastupnika po službenoj dužnosti, izuzeće inspektora i sl.),
- u pitanjima vezanim za obavljanje poslova poreznog nadzora koja su propisana zakonom (npr. zahtjev za ažuriranjem i dostavom poslovnih knjiga i sl.).

? Može li se donijeti usmeni zaključak?

Može, samo ako je ugrožena naplata poreza, a mora se izdati i u pisanom obliku najkasnije u roku od 3 dana od dana njegova donošenja.

? Što zaključak mora sadržavati?

Zaključak mora sadržavati:

- naziv jedinice poreznog tijela, broj, datum i uvod,
- izreku (kratak, precizan i jasan predmet zaključka, i rok izvršenja),
- obrazloženje (utvrđeno činjenično stanje, obrazloženje radnje naložene izrekom i pravne propise na kojima se zasnivaju nalozi),
- uputu o pravnom lijeku (dopuštenost posebne žalbe protiv zaključka s pozivom na odgovarajuće propise),
- potpis ovlaštene osobe i otisak pečata.

? Tko određuje rok za izvršenje zaključka?

Inspektor.

? Od kada teče rok za izvršenje zaključka?

Od dana uručenja zaključka, a kod usmeno danih zaključaka od dana usmenog priopćenja.

? Što ako porezni obveznik ne postupi prema zaključku?

Ne postupanje prema zaključku može biti i razlog za procjenu porezne osnovice (npr. kada je naloženo ažuriranje poslovnih knjiga).

? Može li se na zaključak u poreznom nadzoru izjaviti žalba?

Ne, zaključak se može pobijati žalbom protiv rješenja kojim se rješava o upravnoj stvari.

4.2. Zapisnik u poreznom nadzoru

? Što je zapisnik u poreznom nadzoru?

Porezni akt u kojemu se navode sve radnje, dokazi i utvrđene činjenice.

? Što zapisnik sadrži?

- ✦ naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta,
- ✦ ime odnosno naziv poreznog obveznika,
- ✦ pravni i činjenični temelj,
- ✦ mjesto provođenja i vrijeme trajanja nadzora,
- ✦ imena ovlaštenih osoba koje su nadzor provele,
- ✦ vrste poreza i razdoblje obuhvaćeno nadzorom,
- ✦ opis radnja, činjenica i dokaza provedenih u postupku po kojima su utvrđene nepravilnosti.

? Može li se zapisnik mijenjati, dopunjavati ili ispravljati?

Ne može se mijenjati i dopunjavati, a eventualne ispravke moraju ostati čitljive.

? Može li porezni obveznik podnijeti prigovor na zapisnik?

Može, u roku koji ne može biti kraći od 5 a niti dulji od 20 dana, računajući od dana primitka zapisnika.

? Kako se postupa po prigovoru na zapisnik?

Ako je prigovor osnovan sastavlja se dopunski zapisnik.

? Može li porezni obveznik podnijeti prigovor na dopunski zapisnik?

Ne može.

4.3. Rješenje u poreznom nadzoru

? Što je rješenje u poreznom nadzoru?

Porezni akt koji se donosi ako su utvrđene nezakovitosti glede obračunavanja, evidentiranja, prijavljivanja i plaćanja poreza.

? Što je temelj za donošenje rješenja?

Činjenice navedene u zapisniku i u dopunskom zapisniku.

? U kojem se roku donosi rješenje?

U roku od 60 dana od dana isteka roka za prigovor na zapisnik, odnosno od dana uručjenja dopunskog zapisnika.

? Što je obavezan sadržaj rješenja?

Obavezan sadržaj je:

- ✦ naziv jedinice poreznog tijela, klasa, ur. broj, mjesto i datum,

- uvod (propis o nadležnosti, naziv poreznog obveznika i naznaka predmeta nadzora),
- izreka (vrsta, osnovica, stopa i utvrđeni iznos poreza, razdoblje oporezivanja, nalog i rokovi za uplatu),
- obrazloženje (činjenično stanje, dokazi i ocjena dokaza na temelju kojih je utvrđeno, povrijeđene zakonske odredbe i očitovanje o podnesenom prigovoru),
- uputa o pravnom lijeku (kome se i u kojem roku podnosi žalba),
- potpis ovlaštene osobe i otisak pečata.

? Mogu li se ispraviti greške u rješenju?

Mogu, one koje se odnose na očite netočnosti koje nisu vezane za utvrđenu poreznu obvezu (npr. ime, broj, izračun i sl.)

? Kojim aktom se ispravljaju greške u rješenju?

Rješenjem o ispravku greške.

? Koje greške se ne mogu ispravljati?

Postupovne povrede, nepotpuno i pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešna primjena materijalnog prava.

? Kada je prvostupanjsko rješenje izvršno?

Izvršno je kada se može prisilno izvršiti bilo administrativnim ili sudskim putem, a to je:

- istekom roka za žalbu ako žalba nije izjavljena,
- dostavom rješenja stranci ako žalba nije dopuštena,
- dostavom rješenja stranci ako žalba nema odgodni učinak,
- dostavom stranci rješenja kojim se žalba odbacuje ili odbija,
- danom odricanja stranke od prava na žalbu, te dostavom stranci rješenja o obustavi postupka u povodu žalbe.

? Kada rješenje u poreznom nadzoru postaje pravomoćno?

Kad se protiv njega ne može izjaviti žalba niti pokrenuti upravni spor.

5. PRAVNI LIJEKOVI U POREZKOM NADZORU

5.1. Žalba na rješenje poreznog nadzora

? Može li se podnijeti žalba na rješenje poreznog nadzora?

Može, Ministarstvu financija, Samostalnom sektoru za drugostupanjski upravni postupak, Zagreb, Katančićeva 5, putem organizacijske jedinice Porezne uprave koja je donijela rješenje.

? U kojem roku se može podnijeti žalba?

U roku 30 dana od dana primitka rješenja, preporučenom poštom ili neposrednom predajom.

? Tko može podnijeti žalbu?

Porezni obveznik o čijim se pravima i obvezama odlučivalo u poreznom nadzoru kao i svaka osoba koja za to ima pravni interes (porezni jamci, državni odvjetnik, pučki pravobranitelj, državna tijela i dr.)

? Odgađa li žalba izvršenje rješenja?

Da, do donošenja rješenja o žalbi.

? Do kada podnositelj može odustati od žalbe?

Do donošenja rješenja o žalbi.

? Što se navodi u žalbi?

Navodi se:

- klasa i broj rješenja protiv kojega se izjavljuje,
- razlozi i dokazi zbog kojih se zahtjeva poništenje, izmjena ili ukidanje rješenja.

? Kako prvostupanjsko tijelo postupa po žalbi?

Prvostupanjsko tijelo može žalbu:

- odbaciti,
- usvojiti ili
- proslijediti drugostupanjskom tijelu.

? Kada se žalba odbacuje?

Odbacuje se ako:

- nije dopuštena,
- nije podnijeta od ovlaštene osobe,
- ili nije podnijeta u roku.

? Može li se odbaciti žalba podnesena u roku nenadležnom tijelu?

Ne može.

? Kojim aktom se odbacuje žalba?

Rješenjem na koje se može podnijeti žalba.

? Kada se žalba usvaja?

Usvaja se:

- ako se ocijeni da je opravdana i nije nužno provoditi novi ispitni postupak,
- ako se ocijeni da je provedeni postupak bio nepotpun, a to je moglo biti od utjecaja na rješavanje,

- ✦ ako žalitelj u žalbi iznosi takve činjenice i dokaze koji bi mogli biti od utjecaja na drugačije rješavanje stvari,
- ✦ ako žalitelju nije bilo omogućeno sudjelovanje u postupku,
- ✦ ako je žalitelj propustio sudjelovati u postupku, ali je u žalbi opravdao to propuštanje.

? Kojim aktom se usvaja žalba?

Rješenjem na koje se može podnijeti žalba.

? Kada se žalba prosljeđuje drugostupanjskom tijelu?

Kada se utvrdi da je dopuštena, pravovremena i podnesena od ovlaštene osobe, a žalbene navode prvostupanjsko tijelo smatra neosnovanim za izmjenu rješenja.

? Kako drugostupanjsko tijelo postupa po žalbi?

Drugostupanjsko tijelo može:

- ✦ žalbu odbiti,
- ✦ svojim rješenjem poništiti prvostupanjsko rješenje i predmet vratiti na ponovni postupak s uputama što treba izmijeniti i/ili upotpuniti, ili
- ✦ svojim rješenjem poništiti prvostupanjsko rješenje i predmet samo riješiti.

? U kojem roku drugostupanjsko tijelo mora riješiti žalbu?

U roku 2 mjeseca od dana predaje žalbe.

? Kada drugostupanjsko tijelo odbija žalbu?

Kada utvrdi:

- ✦ da navedeni razlozi u žalbi nisu opravdani,
- ✦ da podnijeti dokazi nisu utemeljeni.

? Kada drugostupanjsko tijelo predmet vraća na ponovni postupak?

Kada utvrdi da su:

- ✦ razlozi u žalbi opravdani ili
- ✦ podnijeti dokazi utemeljeni, te
- ✦ kada ocijeni da će nedostatke brže i ekonomičnije otkloniti prvostupanjsko tijelo.

? Na koji način postupa prvostupanjsko tijelo u ponovnom postupku?

Prema uputama drugostupanjskog tijela navedenim u rješenju kojim je žalba uvažena.

? Može li prvostupanjsko tijelo u ponovnom postupku utvrditi drugačije činjenično stanje?

Može.

? Može li prvostupanjsko tijelo u ponovnom postupku utvrditi veću ili manju poreznu obvezu?

Može.

? Kada se sastavlja zapisnik u ponovnom postupku?

Kada se utvrđuju nove činjenice i dokazi.

? Može li se na zapisnik sastavljen u ponovnom postupku uložiti prigovor?

Može.

? Kada se ne sastavlja zapisnik u ponovnom postupku?

Kada porezni obveznik ne iznosi nove činjenice i dokaze koji utječu na izmjenu porezne obveze.

? U kojem roku se mora riješiti predmet vraćen na ponovni postupak?

Odmah, a najkasnije u roku od 30 dana od dana primitka drugostupanjskog rješenja.

? Može li se podnijeti žalba protiv novog prvostupanjskog rješenja?

Može, u roku od 30 dana od dana primitka rješenja.

? Može li se podnijeti žalba protiv drugostupanjskog rješenja?

Ne može, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim Upravnim sudom.

5.2. Obnova postupka u poreznom nadzoru

? Što je obnova postupka?

Izvanredan pravni lijek.

Kada se može pokrenuti obnova postupka?

Kad je porezni nadzor okončan rješenjem protiv kojega nema redovnog pravnog lijeka (žalbe).

? Tko može podnijeti prijedlog za obnovu postupka?

Prijedlog može podnijeti:

- porezni obveznik,
- državni odvjetnik i
- porezno tijelo koje je donijelo konačno rješenje.

? Što može biti razlog za pokretanje obnove postupka?

Razlog mogu biti:

- nove činjenice ili novi dokazi,
- lažne isprave ili lažni iskazi svjedoka ili vještaka ili neko djelo kažnjivo prema kaznenom zakonu,
- nova presuda u sudskom postupku,

- ✦ neistiniti navodi poreznog obveznika kakvi su porezno tijelo doveli u zabludu,
- ✦ drukčije rješenje prethodnog pitanja, u bitnome, od nadležnog tijela,
- ✦ sudjelovanje u donošenju rješenja službene osobe koja je, prema zakonu, imala biti izuzeta,
- ✦ rješenje koje je donijela neovlaštena osoba,
- ✦ uskraćivanje sudjelovanja u postupku osobi koja je morala sudjelovati kao porezni obveznik,
- ✦ nesudjelovanje zakonita zastupnika, kad je trebalo zastupati poreznog obveznika,
- ✦ onemogućivanje uporabe svoga jezika osobi sudioniku u postupku.

? U kojem roku se može pokrenuti obnova postupka?

U roku od mjesec dana od dana kada je dostavljeno konačno rješenje, a nakon proteka roka od 3 godine obnova se ne može tražiti niti se može pokrenuti po službenoj dužnosti.

? Kada nema ograničenja roka za obnovu postupka?

Kada je:

- ✦ rješenje doneseno na podlozi lažne isprave ili lažnog iskaza svjedoka ili vještaka ili ako je posljedica djela kažnjivoga po kaznenom zakonu,
- ✦ rješenje utemeljeno na presudi donesenoj u sudskom postupku koja je pravomoćno ukinuta,
- ✦ rješenje utemeljeno na prethodnom pitanju koje je nadležno tijelo kasnije riješilo drugačije.

? Kome se dostavlja prijedlog za obnovu postupka?

Nadležnoj organizacijskoj jedinici Porezne uprave koja je obavila porezni nadzor.

? Tko je nadležan za rješavanje prijedloga za obnovu postupka?

Tijelo koje je donijelo rješenje kojim je postupak okončan (npr. područni ured kada je predmet okončan prvostupanjskim rješenjem, ili drugostupanjsko tijelo ako je predmet okončan drugostupanjskim rješenjem).

? Odgađa li prijedlog za obnovu postupka izvršenje rješenja?

Ne odgađa, ali ako se smatra da će prijedlog obnove biti uvažen može se dopustiti odgoda izvršenja dok se ne odluči o pitanju obnove postupka.

? Kako se postupa po prijedlogu za obnovu postupka?

Prijedlog se može:

- ✦ odbaciti (ako nije pravodobno podnesen; ako nije podnesen od strane ovlaštene osobe; ako razlog zbog kojeg se traži obnova nije učinjen vjerojatnim),
- ✦ odbiti (ako se ne radi o okolnostima koje bi mogle utjecati na drugačije rješenje glavne stvari) ili

- ↗ dopustiti (ako postoje razlozi i činjenice iz kojih proizlazi da taj razlog stvarno postoji, te ako postoji mogućnost da se na osnovi tog razloga done-se drukčije rješenje u odnosu na prijašnje).

? Što može biti rezultat obnove postupka?

Novo rješenje kojim staro rješenje ostaje na snazi ili se zamjenjuje novim.

5.3. Upravni spor u predmetima poreznog nadzora

? Tko rješava upravne sporove?

Upravni sud i Viši upravni sud Republike Hrvatske.

? Kako se pokreće upravni spor?

Tužbom.

? Protiv kojih se poreznih akata može pokrenuti upravni spor?

Može se pokrenuti protiv:

- ↗ rješenja drugog stupnja i
- ↗ prvostupanjskog rješenja i zaključka protiv kojih se u poreznom nadzoru ne može podnijeti žalba.

? U kojem roku se može pokrenuti upravni spor?

U roku od 30 dana od dana dostave poreznog akta protiv kojega se pokreće.

? Koji su razlozi za pobijanje poreznog akta?

Razlozi mogu biti:

- ↗ neprimjena ili nepravilna primjena zakona,
- ↗ donošenje akta od strane nenadležnog tijela i
- ↗ pogrešno utvrđeno činjenično stanje.

? Kada sud odbacuje tužbu?

Kad utvrdi:

- ↗ da je tužba podnesena prijevremeno ili nepravovremeno,
- ↗ da se tužbom ne osporava porezni akt (rješenje, zaključak),
- ↗ da aktom nisu narušena tužiteljeva prava ili njegov neposredni interes ute-meljen na zakonu,
- ↗ da je u poreznom nadzoru propušteno podnošenje žalbe,
- ↗ da je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora,
- ↗ da je već donesena pravomoćna odluka o istoj stvari.

? Može li se prije okončanja spora poništiti ili izmijeniti drugostupanjsko rješenje?

Može, iz istih razloga iz kojih bi ga sud mogao poništiti.

? Odgađa li tužba izvršenje prvostupanjskog rješenja?

Ne odgađa.

6. POREZNI PREKRŠAJI U POREZKOM NADZORU

? Što je porezni prekršaj?

Povreda poreznih propisa koja je kao prekršaj propisana Zakonom o Poreznoj upravi, Općim poreznim zakonom i posebnim zakonima o pojedinim vrstama poreza i doprinosa.

6.1. Novčane kazne propisane Zakonom o Poreznoj upravi

? Za što su propisane novčane kazne?

Propisane su za:

- ✦ nedopuštanje ulaska i pregleda prostorija ovlaštenom službeniku,
- ✦ onemogućavanje utvrđivanja istovjetnosti osoba,
- ✦ onemogućavanje nesmetanog pregleda robe,
- ✦ neizvršavanje izdane naredbe ili upozorenja ovlaštenog službenika,
- ✦ onemogućavanje nesmetanog pregleda prometnih sredstava i robe.

? Koja je visina propisane kazne?

Propisana kazna je:

- ✦ za pravne osobe u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kn,
- ✦ za odgovornu osobu u pravnoj osobi u iznosu od 5.000,00 do 40.000,00 kn,
- ✦ za fizičku osobu obrtnika i fizičku osobu koja obavlja drugu samostalnu djelatnost u iznosu od 5.000,00 do 300.000,00 kn,
- ✦ za fizičku osobu (građanina) u iznosu od 1.000,00 do 40.000,00 kn.

? Izricanje privremene mjere zabrane obavljanja djelatnosti?

Radi onemogućavanja daljnjeg nezakonitog postupanja inspektor može naredbom privremeno ograničiti ili privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti pečaćenjem poslovnih prostorija, skladišta, pogona i sl. Također se naredbom može onemogućiti daljnje nezakonito postupanje i na mjestima koja su određena kao tržnice, mjestima na kojima se može prigodno trgovati i drugim mjestima.

6.2. Novčane kazne propisane OPZ-om

? Koje vrste prekršaja propisuje OPZ?

Propisuje:

- ↗ lakše porezne prekršaje
- ↗ teže porezne prekršaje i
- ↗ najteže porezne prekršaje.

? Koja je visina kazne za lakše porezne prekršaje?

Novčane kazne su:

- ↗ za pravnu osobu u iznosu od 2.000,00 do 200.000,00 kn,
- ↗ za odgovornu osobu u pravnoj osobi u iznosu od 2.000,00 do 20.000,00 kn,
- ↗ za fizičku osobu koja obavlja djelatnost (obrtnici i slobodna zanimanja) u iznosu od 1.000,00 do 100.000,00 kn,
- ↗ za fizičku osobu (građanina) u iznosu od 200,00 do 20.000,00 kn.

? Koja je visina kazne za teže porezne prekršaje?

Novčane kazne su:

- ↗ za pravnu osobu u iznosu od 5.000,00 do 300.000,00 kn,
- ↗ za odgovornu osobu u pravnoj osobi u iznosu od 3.000,00 do 30.000,00 kn,
- ↗ za fizičku osobu koja obavlja djelatnost (obrtnici i slobodna zanimanja) u iznosu od 2.000,00 do 200.000,00 kn,
- ↗ za fizičku osobu (građanina) u iznosu od 500,00 do 30.000,00 kn.

? Koja je visina kazne za najteže porezne prekršaje?

Novčane kazne su:

- ↗ za pravnu osobu u iznosu od 20.000,00 do 500.000,00 kn,
- ↗ za odgovornu osobu u pravnoj osobi u iznosu od 5.000,00 do 40.000,00 kn,
- ↗ za fizičku osobu koja obavlja djelatnost (obrtnici i slobodna zanimanja) u iznosu od 5.000,00 do 300.000,00 kn,
- ↗ za fizičku osobu (građanina) u iznosu od 1.000,00 do 40.000,00 kn.

? Za što se može izreći privremena mjera zabrane obavljanja djelatnosti?

Može se izreći:

- ↗ za odbijanje sudjelovanja u poreznom nadzoru,
- ↗ za neodazivanje na poziv poreznog tijela,
- ↗ za nedopuštanje poreznog nadzora.

6.3. Novčane kazne propisane

Zakonom o fiskalizaciji u prometu gotovinom

? Za što Zakon o fiskalizaciji propisuje novčane kazne?

Za obveznika fiskalizacije ako:

- ✦ izdaje račune koji ne sadrže sve Zakonom propisane podatke,
- ✦ ne dostavi podatak o poslovnim prostorima sa svim zakonom propisanim podacima,
- ✦ ne dokaže nemogućnost uspostave veze za razmjenu podataka potvrdom HAKOM-a,
- ✦ ako plaća gotovim novcem suprotno odredbi Zakona o fiskalizaciji,
- ✦ ako iznos primljene gotovine ne položi na račun.

? Koja je visina novčane kazne?

Visina kazne je:

- ✦ za obveznika fiskalizacije od 10.000,00 do 500.000,00 kn,
- ✦ za odgovornu osobu u pravnoj osobi od 1.000,00 do 50.000,00 kn.

? Za što još Zakon o fiskalizaciji propisuje novčane kazne?

Propisane su kazne za obveznika fiskalizacije ako:

- ✦ za potrebe dostave elemenata računa ne poveže oznaku operatera i OIB operatera na naplatnom uređaju te ne dostavi OIB operatera Ministarstvu financija, Poreznoj upravi,
- ✦ ne osigura izdavanje brojeva računa na način propisan odredbama ovoga Zakona,
- ✦ radi provedbe postupka fiskalizacije izdavanja računa od Financijske agencije ne nabavi digitalni certifikat,
- ✦ u roku od dva dana, računajući od dana u kojem je došlo do prekida veze, ne uspostavi elektroničku vezu te ne dostavi sve izdane račune,
- ✦ u roku od dva dana, računajući od dana u kojem je došlo do potpunog prestanka rada naplatnog uređaja ne uspostavi rad naplatnog uređaja te ne dostavi izdane račune,
- ✦ na preslikama ispostavljenih računa iz članka 20. stavka 1. ovoga Zakona, ne dopiše ili ne dopiše pravodobno podatak o dobivenom Jedinstvenom identifikatoru računa,
- ✦ kod izvršavanja storna računa ne postupa sukladno odredbama za izdavanje računa
- ✦ u poslovnom prostoru na svakom naplatnom uređaju ili drugom vidnom mjestu ne istakne obavijest o obvezi izdavanja računa te obvezi kupca da preuzme i zadrži izdani račun.

? Koja je visina novčane kazne?

Visina kazne je:

- za obveznika fiskalizacije od 5.000,00 do 500.000,00 kn,
- za odgovornu osobu u pravnoj osobi od 1.000,00 do 40.000,00 kn.

? Propisuje li Zakon o fiskalizaciji novčane kazne za kupce?

Da, ako ne zadrže izdani račun nakon izlaska iz poslovnog prostora ili ga ne pokažu na zahtjev službene osobe

? Koja je visina novčane kazne za kupce?

Visina kazne iznosi od 200,00 do 2.000,00 kn.

7. PROPISI

- 📖 Zakon o Poreznoj upravi („Narodne novine“ broj 148/13. i 141/14.)
- 📖 Opći porezni zakon („Narodne novine“ broj 147/08. do 26/15.)
- 📖 Zakon o općem upravnom postupku („Narodne novine“ broj 47/09.)
- 📖 Zakon o upravnim sporovima („Narodne novine“ broj 20/10. do 152/14.)
- 📖 Zakon o sustavu državne uprave („Narodne novine“ broj 150/11. i 12/13.)
- 📖 Zakon o porezu na dobit („Narodne novine“ broj 177/04., do 143/14.)
- 📖 Zakon o porezu na dohodak („Narodne novine“ broj 177/04., do 143/14.)
- 📖 Zakon o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“ broj 73/13. do 143/14.)
- 📖 Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom („Narodne novine“ broj 133/12.)
- 📖 Zakon o doprinosima („Narodne novine“ broj 84/08. do 143/14.)
- 📖 Zakon o računovodstvu („Narodne novine“ broj 78/15. i 134/15.) i drugi propisi.

www.porezna-uprava.hr

